

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

06.11.2023 nr. 04/1-9717
la nr. 18-69-11240 din 23.10.2023

**Ministerul Afacerilor Interne
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind regimul materialelor explozive cu destinație civilă (**număr unic 923/MAI/2023**), comunicăm următoarele.

Prin proiectul de lege se propune reglementarea condițiilor în care procurarea, înstrăinarea, deținerea, folosirea și operațiunile cu materialele explozive cu destinație civilă sunt permise pe teritoriul Republicii Moldova. Proiectul are drept scop transpunerea parțială a Directivei 2014/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului, privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil (reformare) Text cu relevanță pentru SEE.

La proiectul hotărârii atragem atenția că, reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite în pct. 6 din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 698/2017*. În acest context, precum și întru asigurarea uzanțelor normative, se propune includerea și a ministrului justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii date.

Obiecții la proiectul de lege:

În clauza de armonizare numărul Jurnalului Oficial al Uniunii Europene se va indica corect (L 96/1).

La art. 1 alin. (2) lit. a) cuvintele „legi și acte normative” se vor substitui cu cuvintele „acte normative”, deoarece noțiunea de „acte normative” este una generică, care înglobează și legile.

La art. 1 alin. (4) se va exclude, dat fiind că în legislația națională nu se poate face referință la legislația Uniunii Europene (directive/regulamente). În acest context, menționăm că de regulă, deși acestea sunt instrumente juridice de

importanță majoră la nivelul Uniunii Europene, pentru Republica Moldova nu sunt direct aplicabile. Legislația Uniunii Europene urmează să fie transpusă în legislația națională.

La art. 2 textele „noțiuni de bază:”, „noțiuni privind tipurile de documente:” și „noțiuni privind clasificarea materialelor explozive după categorii:” se vor exclude, nefiind necesară această clasificare.

La art. 3 alin. (3)-(5), (7) și (8) pentru claritate considerăm necesară indicarea autorităților la care se face referire. Totodată, cuvintele „Autoritatea centrală de specialitate”, „Autoritatea administrativă de specialitate” se vor conforma terminologiei utilizate de *Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate* (obiecție valabilă pentru tot cuprinsul proiectului de lege).

La art. 4 alin. (1) numerotarea anexelor se va revizui prin prisma prevederilor art. 49 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* potrivit căruia, dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului. De asemenea, la alin. (1) cuvintele „la prezenta lege” se vor exclude pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, ce prevede că în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ. Obiecția dată este valabilă și în cazul utilizării cuvintelor „din prezentul articol” la art. 14 alin. (1).

La art. 4 alin. (2) atragem atenția că, la art. 2 nu sunt definite care sunt amestecurile explozive simple. Astfel, considerăm necesară excluderea alin. (2) și includerea definiției respective la art. 2.

La art. 6 alin. (2) reiterăm obiecția referitor la referințele la actele Uniunii Europene. Astfel, articolele considerate pirotehnice sau muniție, conform recomandărilor Organizației Națiunilor Unite se vor regăsi în anexa la proiectul de lege.

La art. 7 alin. (2) lit. c) referitor la utilizarea abrevierilor se va ține cont că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire (a se vedea art. 54 alin. (1) lit. 1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*).

La art. 14 alin. (2) lit. a) atragem atenția că prevederea privind restricția în cazul persoanelor învinuite și inculpate în cauze penale pentru fapte săvârșite cu intenție contravine principiului prezumției nevinovăției. Potrivit art. 8 alin. (1) din

Codul de procedură penală nr. 122/2003, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

De asemenea, referitor la alin. (2) sunt relevante prevederile *Hotărârii Curții Constituționale nr. 11/2023 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 22/1 alin. (1) lit. c) și a articolului 27/3 lit. d) din Legea privind activitatea particulară de detectiv și de pază*, prin care a fost declarat neconstituțional art. 27³ lit. d) și textul „nu au fost condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive” din art. 22¹ alin. (1) lit. c) din *Legea privind activitatea particulară de detectiv și de pază nr. 283/2003*.

Conform aprecierii Curții Constituționale excluderea dreptului persoanelor condamnate anterior pentru comiterea cu intenție a unor infracțiuni de a se angaja în organizații de pază particulare produce efecte indiferent de stingerea antecedentelor penale (§ 46 din *Hotărârea Curții Constituționale nr. 11/2023*).

Potrivit § 51 și 53 din *Hotărârea Curții Constituționale nr. 11/2023* în urma analizei prevederilor legale care reglementează statutul unor profesii al căror obiect de activitate îl reprezintă, între altele, ocrotirea persoanelor și a bunurilor, Curtea a observat că legislatorul le-a oferit un regim mai atenuat în cazul infracțiunilor comise în trecut de candidații care solicită accederea în profesie. De exemplu, art. 13 lit. f) din *Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne* stabilește că în funcțiile publice cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nu pot fi angajate persoanele care au antecedente penale. Curtea a constatat că, cerința lipsei antecedentelor penale pentru angajarea în organizațiile de pază particulară constituie o ingerință mai puțin intruzivă în dreptul la muncă al persoanelor care vor să se angajeze în astfel de organizații.

La art. 14 alin. (2) lit. g) considerăm că, interdicția respectivă este generală și nu este justificată. Reiese, că persoana indiferent de funcția la care are interdicție de a ocupa sau activitate de a exercita, nu poate obține confirmare pentru acces la operațiunile cu materiale explozive.

La art. 14 alin. (3) lit. g) se va revizui denumirea actului prin prisma pct. 3 din *Instrucțiunea privind ordinea de eliberare a cazierelor judiciare, certificatelor de caziere detaliate, cazierelor contravenționale și altor certificate de către*

Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, aprobată prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 306/2023.

La art. 14 alin. (5) atragem atenția că la alin. (3) nu este indicat nici un termen.

La art. 17 alin. (2), lit. g) prevede că „La cererea pentru eliberarea licenței se anexează declarația cu privire la lipsa antecedentelor penale pentru angajații întreprinderii, care au acces la operațiunile cu materiale explozive, conform cerințelor de la art. 14 alin. (2) din prezenta lege”. Astfel, la reformularea normei se va ține cont că art. 14 alin. (2) reglementează situațiile de neacordarea a confirmării oficiale a capacităților pentru acces la operațiunile cu materiale explozive.

La art. 17 alin. (3) lit. b) nu este clar care informații urmează a verifica Serviciul de Informații și Securitate și/sau Inspectoratul General al Poliției.

La art. 17 alin. (8) lit. b) se va face trimitere la articolul, alineatul și literă concretă privind cerințele a căror încălcare va genera neînregistrarea cererii pentru eliberarea/prelungirea licenței.

La art. 17 alin. (10) cuvântul „declarație” se va substitui cu cuvântul „cerere” în corespundere cu alin. (1).

La art. 19 alin. (4) lit. h) atragem atenția că art. 16 nu este divizat în alineate.

La art. 22 alin. (4) cuvântul „letale” se va exclude, prin prisma definiției de armă de foc, art. 2 din *Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă*.

La art. 24 și în tot cuprinsul proiectul referințele la actele normative se vor expune ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) și art. 55 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despățite de o bară „/”.

La art. 25 se va indica și actul prin care Republica Moldova a aderat la acordul menționat.

La art. 29 alin. (2) se va indica corect denumirea Ministerului Educației și Cercetării.

La Capitolul VI se va ține cont că, din punct de vedere structural, Capitolul constituie un element de structură complex al actului normativ și nu poate fi constituit dintr-un singur articol.

Art. 31 alin. (1) se va expune într-o manieră să nu lase loc multiplelor interpretări, or, nu este clar termenul la care se face trimitere pentru neefectuarea testării psihologice și/sau a controlului medical (examinarea narcologică și psihiatrică) ce stă la baza suspendării carnetului de artificier.

La art. 34 alin. (1) pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ recomandăm utilizarea cuvintelor „la expirarea a”, urmată de perioada rezervată pentru intrarea în vigoare a actului.

La art. 34 alin. (2) din sintagma „legislației în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude”, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.

La art. 35 alin. (1) pentru corectitudinea exprimării, cuvintele „se consideră” se va substitui cu cuvântul „este”.

La art. 35 alin. (2) dat fiind că legea va intra în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nu este clar de ce se acordă termenul de 6 luni de la data intrării în vigoare a legi pentru operatorii economici pentru a întreprinde măsurile necesare pentru executarea prevederilor legii. Astfel, reiese un termen de un an de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova pentru operatorii economici de a se conforma prevederilor legii.

La Anexa nr. 1 se va ține cont că notele nu reprezintă elemente de structură ale actului normativ. Astfel, se va reda cuprinsul acestora cu excluderea textului „Notă:”.

De asemenea, referitor la cuprinsul anexelor, în limita posibilităților recomandăm excluderea exemplificărilor, or, textul actului normativ prin definiție trebuie să cuprindă norme cu caracter obligatoriu, care corespund condiției preciziei și clarității. Totodată, se va exclude acronimul „etc.”, deoarece semnificația acestuia este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă.

Secretar de stat

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.11.06 16:38:37 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Stanislav COPETCHI

Ex. Doina Chirică
doina.chirica@justice.gov.md

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

12.12.2023 nr. 04/1-10931
la nr. 38/5493 din 04.12.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Urmare examinării repetate a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind regimul materialelor explozive cu destinație civilă (**număr unic 923/MAI/2023**), comunicăm că, observațiile formulate de către Ministerul Justiției în cadrul procedurii de expertiză juridică expuse în avizul nr. 04/1-9717 din 06.11.2023 au fost luate în considerare. La forma actuală a proiectului, se rețin următoarele:

La art. 6 alin. (1) atragem atenția că este greșită referința la anexa nr. 1, care se referă la Cerințele esențiale de securitate pe care trebuie să le întrunească explozivii de uz civil.

La art. 14 alin. (2), lit. b) urmează a fi exclusă, dat fiind că atât timp cât persoana are antecedente penale, condiția se regăsește la lit. a), iar în cazul stingerii antecedentelor penale se anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale. Potrivit art. 110 și 111 din *Codul penal nr. 985/2002*, antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării. Astfel, în măsura în care antecedentele sunt stinse, se consideră lipsa acestora.

La art. 14, 19 alin. (2), 27, 28, 32 și 33 se va face corect referința la actul normativ prin indicarea inclusiv a numărului și anului adoptării acestuia.

Secretar de stat

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.12.12 08:34:28 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Stanislav COPETCHI

Ex. Doina Chirică
doina.chirica@justice.gov.md